

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttári cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az ev. ref. püspök megerősítéséről.

II.

A protestáns autonómia része a magyar közjognak. A ki a protestáns autonómiát tanulmányozza, védelmezi, közjogunkat tanulta, alkotmányunkat védelmezi. Ezért jogom is, okom is van tárgyalni az erdélyi ev. ref. püspök királyi megerősítését.

Korlátlan püspök megerősítési jog mellett van-e autonómia? Nincs. A megerősítési jog van-e bár határolva? Nincs.

A megerősítés megtagadásának felhasználásával püspök csak az lehet, a ki a hatalomnak kedves, nem a kit egyháza leghivatottabbnak felismert és elválaszt, a mi sértene az egyház érdekét, korlátozná az önkormányzatot, mert az egyház a leghivatottabbra szorul és mégis azt nélkülözné, mert a választás szabadságát elhnyelné a megerősítés határlékú joga. A megerősítés folytonos megtagadásával lefejezni lehet az egyházat, a mi végtelen zavarokat idézhetne fel. Nem rég volt 1852, midőn az unitáriusoknak püspököt választani sem engedtek!

A kit megválasztanak és nem erősítették meg, miként legyen alárendeltje annak, a kit második, talán harmadik választás megtartása után erősítette meg, mikor az egyház törvénye szerint a legelőbb megválasztott volna a püspök? A sikertelen választásokat elkerülendő, a választást alku előzné meg, hogy a kit, vagy a kiket megerősíteni hajlandó a korona, az vagy azok választassanak meg. Ha a kormány egyet nevez meg tetszőnek: az kinevezés; ha többet: az kijelölés. A megyei életben láttuk a szabadválasztást általalkattatni a kandidáció törvényellenes felhasználásával. Ugyanazon emberek, ugyanazon tág lelkiismerettel, miért ne merészhettek ugyanazt az egyházi, mint a megyei autonómia ellen?

A megerősítés jogának tartalmát és terjedelmét szabatosan meg kell határozni. A jelenlegi határozatlan állapot a legveszedelmesebb, mivel a hatalmat terjeszkedésre ingerli. Most az ideje, mert alkotmányos kormányunk alatt először gyakorolja a korona ezen jogot. Minden jogosulatlan következtetésnek utját kell vágni. A mi elmulasztatik most, el lesz ejtve talán örökre. Véleményem határozott: a tudom-

másulvételnél több tartalmu, tehát megtagadható megerősítési jog törvényben, gyakorlatban egyaránt nem volt és nincs.

Megtagadható megerősítési jogot sérelem nélkül nem gyakorolhat a román. kath. apostoli király, kinek apostoli minősége nem enged pártatlanságot, mivel a felekezetek jelenleg alvó küzdelmében állása van és állása nem a protestánsok oldalán van.

Az Approbata intézkedése a választott püspökről imperatív rendeli: „konfirmáltassanak”, tehát helybenhagyólag tudomásul vétessenek a nagyobb tekintély okából. Ez érthető, hisz az Approbatát a helvét hitű II. Rákóczi György szerkeszté, kit mint patronust tekintettek Erdély protestáns rendjei, kitől támogatást vártak és kaptak, a míg a román. kath. egyház apostolának, a szent szék született követének, a magyarok királyának a főbb jogot úgy nem adták volna meg, mint a bécsi és linzi békekötésbe ígteni nem engedték, mely kötések alapszik a magyar protestánsok szabadsága, a szabad püspökválasztás is.

Erdély átadásakor Lipót megerősítette általánosságban régi törvényeinket, a püspök megerősítéséről hallgat mindkét diplomája, tehát a joggyakorlat a helyes magyarázó.

A linzi és bécsi kötések a magyar korona alá jutott Erdélyre kihatottak-e?

E békék megkötésének idején az erdélyi fejedelem alatt álló magyarországi területek erdélyi törvényvel, az Approbatákkal éltek, midőn Erdély átadását megelőzőleg Magyarországhoz visszacsatoltattak, a protestánsok az Approbata oltalmából a linzi és bécsi kötés védelmébe vették fel. Az Approbatában a protestánsnak vélt fejedelem, a békekötésekben a kath. király jogköre nyert érvényesülést. Az volt a vallásgyengylőség, ez az uralkodó vallás mellett szabad vallásgyakorlat rendszere. A nemzeti fejedelem alól a Habsburgházból való magyar király alá jutással Erdély *de facto* a vallásgyengylőség rendszeréből, az uralkodó vallás rendszerébe lépett át, tehát az Approbata rendjéből a bécsi és linzi béke rendjébe. A kedvezőtlenebb rendszerbe szorítatva, ennek minden biztosítékát szűkségli. A linzi és bécsi kötések rendszerében élő protestánsok püspöke pedig megerősítésre nem szorul.

Ezen elméletet támogatja a történet. Erdély átadása után a püspök meg-

erősítés jogát két emberöltőn át, egész 1753-ig nem gyakorolta a korona. Az első diplomás püspök Borosnyai János volt, kinek megerősítéséből gyakorlatot megalapító praecedent alkottak. Szőlőn helyettünk a Salamon József „De Statu eccl. ev. ref. in Transilvania” című latin munkája: „Ex hoc tempore series Superintendentium ex Notariis Generalibus constanter continuata, qui diversis quidem verbis at semper in Synodis generalibus, in locum decedentis Superintendentis, communi consensu eligi, constitui, confirmari dicentur, usque annum 1753. ubi superintendentes nostri, juxta mentem art. 9. Apr. Regio Diplomate confirmari caepti sunt. Defuncto Johanne Borosnyai primo hocce Diplomato Superintendente, munus Superintendentis obendum Sigismundo P. Szatmári Generali Notario hac ratione addita: quia jam usu in valuisse, per Supremum Consistorium transponitur.”

A Lipót-féle diploma az uralkodóház és az állam között kétoldaluan kötött szerződés, melyben, ami foglaltatik, addig áll, a míg törvény eltörli; a mi abból hiányzik, nem törvény, míg újabb törvény nem tartalmazza.

A püspök megerősítése e diplomában említve nincs, újabb törvény sem rendeli.

A korona 1690-től 1753-ig e jogot nem követeli, az ev. ref. egyház nem várja, hanem synodusán szabaddan választ, függetlenül megerősít. Ha a király e joga Erdély átadásakor elismertett volna, Lipót, Károly királyaink kétségtelenül gyakorolják vala, mivel a korona jogaira feltételek, a protestánsokra türelmetlenek valának.

Az erdélyi ref. egyházra nézve a helyes jogállapotot a Habsburgház uralmának első évtizedei tartalmazzák, midőn a szerint jártak el, amint Erdély átadásának feltételeit kötötték, értelmeztek és értékelték a kortársak. Ez idők 60 évnél hosszabb gyakorlata ellentmond a püspök megerősítés jogának, a megerősítő diplomák követelől hangjának, s tiltakozik azon elharapódzott felfogás ellen, miszerint a megerősítés törvény, vagy usus gyermeke.

Abusus, visszaélés törvénytelen szülötje a megerősítés, milyen abususra a hatalom annyiszor ragadtatá magát. Jogosulttá sohasem lesz, a mi az erőből merité létét és nem a jogból. Az önkény megszünte után restitutio in integrum, a jog és alkotmányosság követelése.

E restitutio pedig az 1753 előtti állapot, melyet Mária Terézia elpuhult magyarjai nem bírtak megvédelmezni, mert lanyhán és féltéken ellentállás helyett az első eset után felsőhajtottak: jam usu invaluisse! A mit magyarul így fordít egy protestáns főpap: „a történeti előzmények által szankezionált eljárás.”

Most kell a püspök megerősítés jogát definiálni, meg nem tagadhatóságát biztosítani, a tudomásul vétel alakjaként megállapítani, mert az alkotmányos kormány gyakorlata századokra fog törvényt szabni, mert a mi most fel lesz adva, örökre lesz az feladva, a mi most meglesz nyerve, hosszas időnek lesz az tulajdona.

„La défiance contre le pouvoir n'est pas un droit, elle est un devoir.” Az óvalosság a hatalommal szemben nem jog, több kötelesség. Ha az erdélyi ev. reformáltak nem követik a hires francia tanácsát, akkor autonómiájuk épületének egyik kapujára őseik buzgóságának *holtszenével* írják fel: **Szabad bejárat, fentartva a hatalom számára.**

Ugron Gábor.

Politikai hir.

Beöthy Ákos jelöltsége. Nagyváradról jelentik nekünk: Bihari politikai körökben befejezett ténynek veszik már, hogy Goldis János gör. kel. püspöki helynök magyar-csékai orsz. képviselő lesz az aradi román püspök. Fölöttébb érdekes az a szabadelvűklubban elterjedt hir, hogy a bihari hivatalos jelölt mellőzésével Széll Kálmán ismét egy olyan volt nemzeti párti képviselőt akar a magyar-csékai kerületben mandátumhoz juttatni, a kit az elmúlt választásnál Bánffy kibukottatott a parlamentből. A magyar-csékai választókerületben Beöthy Ákos fog fellépni, a ki éveken át volt Apponyi pártjának egyik legálisabb tagja és csak az elmúlt választásnál bukatta meg Bánffy Kassán.

A házszabály-reform.

Budapest, ápr. 26.

A technikai obstrukció romjait most takarítják el a házszabályok reformjával, melyeknek egyedüli fontosságuk, hogy a jegyzőkönyv hitelesítéséhez és a napirend megállapításához legfeljebb négy szónok szólhat, s a Ház egyszerű szavazással, azaz felállással dönt. Ez a két legnevezetesebb reformpon teszi állítólag lehetetlenné technikai obstrukciót. Minthogy azonban fenmarad a tagoknak joga, hogy a házszabályhoz bármikor szólhatnak, hogy husz tag kívánatára a Ház

ülése zárt üléssé alakul át, hogy a névszerinti szavazások másnapra halaszthatók, hogy az interpellációk megtételében az eddigi szabadságok megmaradnak, bizonyára marad még elég alkalom arra, hogy a kisebbség megvédhesse magát az erőszakos többség ellen.

Mindezeket, mint a paktumnak feltételeit ugyszólván vita nélkül fogadta el a házszabályok módosítására kiküldött bizottság s a jelentésbe pedig bevette, hogy a 104. §-t, mely a rakonezátlan képviselők megbüntetését foglalja magában, ez idő szerint szigorítani nem akarja, mivel 34 év óta először fordult e szakasz alkalmazásának szüksége. Ezzel a deklarációval gyújtanak tömjént az ördögnek: a szabadelvű párt „abszolutisztikus” elemeinek.

A házszabályok módosításával és a kuriai választási bíráskodásnak elfogadásával a paktum teljesen el lesz intézve s jöhetnének a komolyabb feladatok sorra. Csakhogy a kiegyezés hajóját még mindig nem tudják felszabadítani a zátonyról s mint a legújabb hírek is mutatják, az osztrák pártviszonyok még mindig nem tisztultak meg annyira, hogy legalább némi reményt is adhatnának.

Érdekes volna azt is tudnunk, mivel szándékozik a kormány a törvényhozást a legközelebbi időkben foglalkoztatni, mert a mikor a miniszterek majd nem mind a régiék maradtak, kellene lenniök már kész javaslatoknak, hogy a munka kormányja meg is feleljen tetteivel e nevének, mert elég volt már az országnak a csalódásokból.

Levél.

Brassó, ápril. 27.

Reményi Ede és Gyika János. A románpartok és erdélyrészi testvéreik.

Mialatt a soraim önközhöz jutnak, Bukarestben megalakítják a conservatív, vagy boérpárti miniszteriumot, kiknek oly sokáig kellett várni olyan ügyre, a melylyel a vörös miniszteriumot megbuktassák. Az a magyar röpirat a conservatívek malmára pompás vizet hajtott. Reánk nézve édes mindegy, akár vörös, akár boérpárti miniszterium vezesse Bukarestben az ország ügyeit. Azt azonban meg kell említenem, hogy a Dombóviai partján a vörös és boérpárt évtizedek óta az erdélyrészi románokat tolják fel ügygylő a kormánypárt megbuktatására és nem saját belügyeiket. Ezzel zaklatják fel a közönség szenvedélyét meg czélt nem érnek, de ha a párt célját elérte, feledve vannak az erdélyi testvérek a kormánypárt részéről; de a bukkott párt ismét az erdélyi testvérek ügyét veszi fel atyai pártfogásába, hogy a kormánypártot megbuktassa. Nagyon régen foly a Dombóviai partján ez a comédia.

Lássunk pár példát rá.

1867. február végén néhai Reményi

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Április 27.

Debreczeni Márton.

Irtá: Gyarmathy Zsigáné.

II.

Debreczeni Márton bányász lett és fokról-fokra emelkedett hivatalában. Abrudbánya tiszteletbeli polgárának, Zárúndmegye táblabírájának választotta; az országgyűlés pedig nemességre ajánlotta. Nemes lett tehát külsőképen is, mert a benső, igazi nemesség vele született. Debreczeninél a mindig kutató szellem és a lángész teremő ereje olyan alkotásokban nyilvánult, melyeket a külföld tudományos szakértői csodálattal ismernek el. Bámulusos kitartó szorgalom, hatalmas táltumuna új lendületet adott az egyetemes bányatügynek. Hasznos ujtásait, nagyszerű felfedezéseit azonnal alkalmazták. Németségében, Koppenhágában és Bukovinában. Ásványokat, csigafurókat neveztek az ő nevére és egyszerre több külföldi egyetemhez kapott meghívást.

— Nem megyek, inkább nyomorkodom itthon, ha tehetnék valamit az erdélyi bányaszatért, mint sem daskáljak ott, a hol még sincsenek úgy rám szorulva. Érezte, hogy itthon nem fog daskálni soha a földi javakban! ...

De hát a nagytudományu szakértőfőről, a mely kedélyű költőről avatott kéz írt életrajzot, én csak azokat az apró dolgokat akarom felemlíteni, melyekre az unokahug azt mondta volt: „Ezt írjuk mi le, kisasszony!”

Hosszsa távollét után, midőn, mint magas állásu egyén jött szülőfalvába atyafi lá-

toztatásra, mosolygva tiltakozott a czim ellen:

„Na, ne bolondozzanak édes lelkem, nem vagyok én a monostoriaknak méltóságos ur. Az öregeknek Marci öcsém, a fiataloknak Márton bátyám akarok én lenni mind. Kérüljenek csak be, üljünk sort, mint hajdan s hányjuk vessük meg a régi dolgokat. És ha megforgattak a szót, jöjjen velem, a kinek kedve tartja a havas szélbe, oda, hol egykor a kajla tehenet őriztem és süssünk szalonnnát és hallgassuk a fenyves zugását s a Szamos harsogását.

Pattogot a száraz galy, serezegett a szalonna és forró zsírtát cseppenként eregette a puha barna kenyérre, melyet a hajdani kis pásztor fehér keze tartott a nyárs alá. A pompás lakmározás után végig dőlt a süppedő füvön.

— Tudjátok, hogy sokkal okosabb lett volna tölem, ha el nem hagytam ezt a tájat soha. Érzem, hogy ide vagyok én forrva testtel-lelkekkel: az erdő zugása mintha az én szívemből áradna szét és vérem keringése egy lenne a Szamos futásával... bizony boldogabbak azok, a kik nem szakítják ki magukat fajuk ési légköréből: a hol nemzedékről-nemzedékre gyökeret vertek, csak ott élhetnek igazán. Elmélázva szemlélte a fehér fodru kékes felhőket, mint sietnek, mint usznak szakadatlanul, így futottak akkor is, mint most és mind hívták őt, hogy menjen velük, mindig-mindig ezek a röpké felhők hívták... Ejh! hiában minden, érzi, hogy újból csak úgy lenne, újból el menne, mert a tudás vágya erősebb a szülőföld vonzásánál is.

Addig nem távozott hazulról, míg az övéivel meg nem ígértette, hogy felkeresi őt Szebenben. És ősz felé az atyafiság szavát állta. Nagy volt a készülődés: a mostoha anya pisztrángokat hozatott, az othonmaradó hajadon hug a szőke Kata, varrottas kendőt végzett be az ismeretlen ángynak és

jó egészséget kívánt Márton bátyámnak. Pá befogta két apró tehénkéjét és felültette a kis diákot, ennek tanítóját és mostoha anyját, s megindultak a nagyutra, melyet Isten segédelmével öt napi menéssel, öt napi jövéssel megejtének valahogy.

Végre elérkeztek a nagy sárgaház elé és lekacznalódtak. Debreczeni Mártonnak nagy uri vendégei voltak: gróf Mikó Imre és két bánya tanácsos, épen asztalnál ültek és a szegény czondrás atyafiság összehűződva sompolygott a konyha felé. A nyitott ajtón át Debreczeni észre vette őket, felszökött és utjokat állta:

— Nem arra, édes lelkeim, beh jó, hogy itt vannak, régen várom már! — rendre ölelte őket — épen jókor érkeztek anyám, még nem halt meg az anyósuk (azaz még nincs vége az ebédnek.)

— Nem megyünk mi oda, nem vagyunk mi urak közé valók!

Debreczeni gyöngéd erőszakkal vezette befelé mostoháját. A paraszt asszony sápadozott és zavartan forgatta azt a csomó fenyőgályát, melyen belül a pisztrángok vannak, kívül pedig a piros varrottas kendő. Nem is tudá, hogy mit csináljon az ajándékkal, mikor a temételen fényes üveg mellől csak rá néze az a sok ur. A ház ura Mikó grófnhoz vezette mostoháját:

— Engedje meg excellenciáid, hogy ide ültethessem anyámat, a ki felnevelte őt árva kis testvéremet. Te, kedves öcsém Pali, ülj ide a feleségem, az édes ángyod mellé, a kis diákot és a tanítóját magamnak tartom.

A bányatanácsosok nagy szemeket meresztettek; de Mikó gróf el volt ragadtatva, felállott, poharára tette kezét:

— Debreczeni Márton, méltóságos konziliárius uram! Eddig csodáltam bámulatára méltó lángészét, nagy tudományát, tiszta

erényes életét; most földig hajlok nagy, nemes szíve előtt... S míg a köszöntő a bokros érdemeket zengte, látszott Debreczenin, hogy nem tetszik az neki; de mikor éltette az atyafiságot és a falu egész népét, könny szökött a szemébe, épen úgy, mint a rokonainak, mert ugyanegy forrásból, a szülőföld szeretetéből fakadtak azok a könnyek.

A vendégek távoztával megeredt a bizalmas beszélgetés. Debreczeni szerető nemes szívével rögtön kiérte, hogy mi tehetné az ő Pali öcsését boldog emberré és végtelen örömet érzett, hogy ő azt a boldogságot meg tudja szerezni...

— Na, most vacsoráljunk úgy, mint odahaza szoktunk, ha valami nagyobb alkalmatosságot ülünk. És a tányérokban megcsillant az aranyárga csigásleves, aztán jött a töltött csirke és a parasztrétes. A ház asszonya — a ki csak törte azt a nyelvet, melyen férje megírta hatalmas hősköltéményét — szíves jóssággal kínálgatta őket. Vacsora után a legszebb szobába vezette az anyósát s puha ággyal kínálta. Reggel a ház urán kívül még mind aludtak, midőn a mostoha fáradt kifejezéssel, vörös szemmel távozott a szobából.

— Hogy aludt, jó anyám?”

— Nem aludtam, a szememet sem hunytam be — vagy ha behunytam az még rosszabb vala. Márton fiam, de jó valál mindíg, ne szegd a kedvemet most sem, engedd meg, hogy az éjjel a szekerem háljál... No, no, csak ne neheztelj, hát akkor a konyhán...

— De az istenért, mi történt. Rossz ágyat vetettek, ugy-e?

— Az ágyban nem lett vala hiba, de meg sem próbálám — e közben már mind a ketten ott állak a vendég szobában és Debreczeni kérdő tekintettel nézett a paraszt asszonyra, az pedig remülten kapta a szemét egyik helyről a másikra.

— No, ugy é látod magad is? Mikor magamra maradék az este és fel vettem a szemem, az istenverte nagy bolond ló szembe szökött velem, azt hittem, hogy mindjárt kitapossa a lelkemet! Elfordultam, de akkor az az ember felém tartotta a puszkája csövét, tulfelől a sok szuronyos katona ostromolt, egész borzalom volt! Meg sem mertem moceczanni, összehúzódtam ezen a töltött padon és majd megölt az irtózás... de már hogy lehet az ember olyan, hogy a lovat a falra tegye? Istállóban annak a helye! No azt az egyet tudom, hogy ha száz esztendeig élek is, olyan házban nem fekszem, a hol éjszakára kép van a falon!

És még azon este olyan szobába vezette a fia, a hol csak tál és kanecsó volt a falakon, épen mint odahaza. A ki egy babonás vén paraszt asszonyért, a ki neki csak mostohája, ilyen tud egy nap alatt teremteni, annak az igazi gyöngédsége tulszárnyalja még a lángészt is!

Napközben eszébe jutott Mártonnak, hogy mit beszéltek az este és szeliden nézett a Pali szemébe:

— Öcsém! Egy kéresem van hozzád: ma itt éppen baromvásár van: nekem szükségem lenne két szép ökörre — te azt nem is képezed, mi minden kell a bányához! Csakhogy én már kijöttem az effélékből, mert biz a régen volt mikor a marhát őriztem! Azért kérlek, ne essék terhedre és válassz olyan jóságot, a mi egészen a te kedvedre való.”

Pál örömmel teljesítette a megbízást s még nyolcezeréves korában is erre az emlékre ragyogott fel leginkább öreg tekintete. Másnap a rokonság bucsut vett és haza felé indult a két kis tehénkével. Mikor megerkeztek, a szép két ökör már ott kerdődött a Debreczeni ház udvarán: — oh, hogy áldja meg az Isten az ilyen jó testvért!

Ede ezen szavakkal rontott be hozzám egy napon: „Barátom, nagy és érdekes újságot közölök veled!” Halljuk! „Most jövök Gyika János miniszterelnöktől, a ki előttem fogalmazta meg azt a sürgönyt, a melylyel gróf Andrassy Gyulát, az ő volt emigráns, kedves barátját azon alkalomból, hogy ő Felsége kinevezte magyar miniszterelnöknek és megbizta a magyar miniszterium alkotásával.”

Megjegyzem, hogy Gyika János vöröspárti miniszterelnök volt és általan elismert magas műveltségű, humanus férfiú.

Ez, mondan Reményinek, igen jó hír; talán sikerülni fog a román és magyar kormányoknak közelebb hozni egymáshoz ezt a két alkotmányos nemzetet. Örvendettünk, politizáltunk, de elvélre odajutottunk, hogy az a sürgöny Gyika János miniszterelnökségébe fog kerülni. En koezátattam meg e véleményét, de a melyre Reményi azt jegyezte meg, hogy én igen sötét szemüvegen át nézem a világ folyását.

A következőmny azonban nekem adott igazat. Alig jelent meg Budapesten a lapokban Gyikának gróf Andrassyhoz intézett baráti sürgönye, mihelyt erről tudomást vettek a bukaresti lapok, irlgmatlanul izgatni kezdetek a boérok lapjai Gyika ellen, hogy ő elárulta a románokat akkor, midőn a románok legnagyobb ellenségét üdvözölle.

A lapokból az országgyűlés elibe került a sürgöny, folyt az izgatás keményen Gyika ellen a ki elárulta a hazát. A nemes szívű Gyika hasztalan védekezett azzal, hogy annak a sürgönynek nem volt egyáltalán politikai jelentősége, azt egy jó barát intézte egy jó baráthoz. Gyikát és vele a vörös miniszteriumot a boérok megbuktatták csupán azért, hogy magyar merészt üdvözölni.

Ugyan ez a komédia ismétlődött a 80-as években Bratiano János ellen, a ki azon eredményes fiatal románokat, kik lágra akartak gyujtani vörös proklamációikkal Erdélyt, egyszerűen összefogdosztatta és Romániából kültte. Bretiano, és minster társait a vörös párttal együtt a boérok megbuktatták, a conservatív miniszterium a Bretiano által kültött ifjakat az országba ismét vissza fogadta, de csak ugy, hogy többet erdélyi testvéreik érdekében izgatni ne merészeljenek, mert ellenesben Romániában meg nem maradhatnak. Bretiano sem akart egyebet. Az ifjak Ciurcu, Sácásan és mások Brassóból visszakerültek Bukarestbe és esendesen meghuhták magukat.

A harmadik a Sturdzée volt, a ki az erdélyi testvérek rettenetes pártfogásával buktatta meg a boér pártot, ez pedig most amaz ösmeretes röpirattal Studzát.

R. L.

Erdélyi Kárpát-Muzeum.

— Az EKE. néprajzi kiállítás bizottságának ülése. —

Kolozsvár, ápril. 26.

Tegnapelőtt délután Szűcs Lajos dr. vezetése alatt az EKE. kiállítási bizottsága megtartotta rendes közgyűlését.

Főtítár jelenti, hogy a szétküldött felhívásra elsőnek Maurer Mihály brassóme gyei főispán válaszolt, igérvén, hogy az üdvös mozgalmat elősegíteni fogja. Örvendtem tudomással szolgát: Mende Bódog Budapestről értesíti az EKE.-t, hogy a kereskedelmi muzeumban levő néprajzi bábukat szívesen átengedi az EKE. néprajzi muzeumának. Javasolja, hogy ez iránt kérés intéztessék a kereskedelemügyi miniszterhez. Megjegyzik különben, hogy a bábuk régi erdélyi típusokat és viseleteket tüntetnek föl, főképpen a nagyszoborokat és a brassóiakat. A bizottság a javaslat értelmében határoz.

Felolvassák a szebeni szász honismeretű egyesület átiratát, melyben jelzi, hogy készséggel fogja az EKE.-t a szász szoba rendezésében támogatni. Az előzőkeny és

szíves hangu átiratát a bizottság örömmel veszi tudomásul.

Elnök jelenti, hogy a kereskedelmi miniszterium által kiállításba helyezett segély megadása iránt a kérvényt legközelebb megszerkeszti. A segélyt a bizottság a régi házi ipari minták összegyűjtése czimén kéri.

Hermann Ottó a a nyáron a pásztorélet tanulmányozására Erdélyben 2 heti tanulmányutat tesz. A bizottság szívesen fogja a nagy tudóst utjában támogatni.

Elnök kijelenti, hogy az Erdélyi Muzeumban a város kérésére átengedte a Muzeumnak a Báthory-házbőlmegszerzett kandelót, tulajdon jogának fentartásával. Örvendtes tudomásul szolgát.

Elnök jelenti, hogy Gyarmathy Zsigmondné a muzeum számára igen érdekes kalotaszegi varrottas gyűjteményt adományozott, melyet a tervezett matiné után fog beküldeni. Ugyancsak Kelemen Adámné és Hints Ilona egy szarvas alakokat ábrázoló régi székelly varrottast kölcsönzött a kiállítás számára. Köszönettel veszi a bizottság.

Péntek György beküldötte a kalotaszegi butorok készítésének költségvetését. A bizottság tudomásul veszi és megrendeléseit ez alapon annak idején meg fogja tenni.

Ezzel az ülés véget ért.

Saint Quantin kardja.

A szabadságharcban nagyon megbecsülték magyar részről az osztrákok közül azokat, a kik mint hősök estek el a csataterén. Ezek közé tartozott Saint Quantin őrnagy is, a ki a Bem bejövetele előtt Csucsánál esett el.

Saint Quantin lovag francia származású „katona gyermek” volt. Férfi korának delét élte a szabadságharc idején.

Az időben nősült. Mint az osztrák sereg egyik tehetségsőbb tisztje 1849. deczemberben át akart törni az osztrák hadsereggel Kolozsmegyéből Biharba. Ha ez sikerül az osztráknak, nem áll meg Debreczenig.

Am de a 11. zászlóalj utját állta s Csucsánál kemény küzdelem feljődött ki, melyen Saint Quantin ép oly hőiesen esett el, mint Horváth Miklós Piskinél.

Az osztrákok e hősenek kardját küldi be most az Erekye Muzeumnak Bányai Litteráti Károly, az alábbi levél kíséretében:

Deb 1899 április 7-én.

Az 1848—49-ik évi szabadságharc Országos Erekye Muzeumának

Kolozsvárt.

Folyó hó 2-án és 3-án Kolozsvárt létező személyesen voltam a Tornavida épületben, hogy ottan át adjam azon nevezetes kardot, mely a néhai testvérem Bányai Ferenc 32-ik honvéd százados tulajdona volt — miután 1848. év deczember havában gr. Saint Quantin cs. kir. őrnagy alezredesi csucsai ütközetben föbe lötte, s a kardját átvette, s azzal Nagy-Szeben bevételénél is hőiesen harczolt, de 1849. június havában Gyulafehérvárnál kapott sebében elvérzett, a kardját én ötven év alatt megörizvén, személyesen kívántam át szolgálni. Továbbá hogy nevezett testvérem litografirozott képét fekete keretben is átszolgáltattam.

De minthogy nem volt szerencsém értekezhetni, ezért bátorodom fölkerülni a nevezett kard és kép átvételéről engem tudósítani méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

maradok
alázatos szolgálja
Bányai Litteráti Károly,
okleveles gyógyszerész.

A kolozsvári Erekye Muzeum nagy értékűnek tartja ezt a kardot, mint Saint Quantin ereklyéjét. Azért megkérte Szigethy

Miklós 48—49-es őrnagyot, honvéd ezredest, ki ott küzdött a csucsai csatában, hogy e ritka ereklyét megtekinteni s véleményét adni szíveskedjék. Megjegyezzük ugyan e helyen, hogy a mint br. Kemény György, Torda aranyos megye főispánja elbeszélte, Saint Quantin özevegye iránt Bem tábornok is lovagias és kitüntető figyelemmel viseltetett.

(Lásd Tört. Lapok 1892. 84 lap.)

Egyleti élet.

Az alsófehérmegyeyi r. kat. tanítóegyesület 1899. május 4-én Magyar-Igenben tartja tavaszi közgyűlését.

A kolozsvári dalkör 1899. év április hó 28-án délután a dalkör próbatermében választmányi gyűlést tart.

Mulatság.

A ref. theologiai fakultás majálisa.

A mult évben rendezett majális páratlan sikerétől buzdítva, az internátus ifjusága tegnapi közgyűlésében elhatározta, hogy az egyházkerületi közgyűlés ideje alatt az ideán is rendez majális. Különös érdeket kölcsönöz ennek a majálisnak az, hogy ugyanekkor lesz az új püspök beiktatása és a kerületi papszentelés, mely alkalmakra nemcsak az erdélyi prot. világnak egyházi és világi előkelőségei, hanem egyszersmind a többi hazai ref. egyházkerületek notabilitásai közül is számosan érkeznek városunkba és a mint az a mult évben történt, valószínűleg megjelennek a majálisra is. A rendező-bizottság tiszteletbeli elnökévé Nagy Károly tanár, elnökeivé Gergely György és Köhlös Samu, alelnökeivé pedig Boér Károly, Széll Jakab és Séra Kálmán választattak meg. A rendezőség 80 tagból áll. A majális napja május 27-ike. Hisszük, hogy ez a hír nagy örömet fog kelteni hölgy-olvasóink körében.

SZÍNHÁZ.

— „Itthon” a színházban. Az „Itthon” nagyszabású színházi előadására már csak néhány állás és karzati jegy kapható. A ki tehát legalább ilyen jegyet akar kapni, siessen a pénztárhoz. A bizottság kéri a közönséget, hogy hét órára már foglalja el helyeit, mert a program hosszúsága miatt az előadás pontban 7 órakor fog kezdődni s ha a közönség ekkor tudol be, zavarni fogja a nyitányt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 27.

— Bartha Miklóstól, lapunk mai számára „Régi nóta” czimmel egy vezércikket vetünk, a melyet a késői kézbesítés miatt csak holnap tudunk közölni.

— Az Egyetemi Kör jubileuma.

A kolozsvári Ferencz-József Tudomány-Egyetem ifjusága nagyszabású ünnepségek keretében szándékozik megünnepelni az Egyetemi Kör fennállásának negyedszázados jubileumát. Ez alkalomra megírják a kör 25 éves történetét, melyet egy díszes emlék albumban adnak ki. A jubileumi ünnepségekre nézve már megállapodásra jutott az Egyetemi Kör választmánya, a mennyiben már meg-

állapította az ünnepélyek műsorát, a mi esetleg még módosulni fog. A megállapított műsor a következő:

Május 22-én d. e. diszgyűlés, d. u. bankett, este hangverseny a színházban. Május 23-án d. e. 9 órakor szakosztályok gyűlése, 11 órakor általános önképzőköri gyűlés. d. u. atletikai és vivőverseny. Május 24-én d. e. University Extension esetleg Kolozson, este majális.

— A Petőfi-társaság kolozsvári Petőfi-ünnepélyének bevétele és kiadása elszámoltatva a tiszta bevétel 350 frt tesz ki. Ez a szép összeg jut tehát a jótékony célra, mely a Petőfi-társaság nevére alapítványul fog iratni. A nyers-bevétel 710 frt volt. A jövedelem emeléséhez, illetve biztosításához, díjtalanul engedte át a színházat Bölöny József intendáns, díjtalanul működött közre a kolozsvári m. kir. 21-ik honvéd gyalogezred zenekara is, a kolozsvári cs. és kir. 51-ik gyalogezred zenekara pedig felárban. A többi összes közreműködők is mindannyian teljesen díjtalanul jártak el.

Ez alkalomból az ünnepély rendező bizottsága és az E. M. K. E. nevében az összes közreműködőknek, kik a páratlan ünnepély fényét emelni és erkölcsi anyagi sikerét biztosítani szíveskedtek, hálás köszönetét nyilvánítja gróf Beldi Ákos elnök. A színház előadásához felülfizetett özv. báró Bánffy Zoltánné 14 frtot.

— A számonkérő szék, melynek tagjai gróf Beldi Ákos főispán, Dobál Antal és dr. Czikmántory Ottó bizottsági tagok, dr. Gajzágó Manó tiszti főügyész és a titkár, e héten megvizsgálták a városi hivatalokat. Tegnap az árvaszéknél jelentek meg s ugy az ügykezelésre vonatkozólag, mint egyéb tekintetben mindent a legnagyobb rendben találtak.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság e hó 30-án vasárnap d. e. 11 órakor a város-ház közgyűlési termében rendes felolvasó ülést tart. Táragsorozat: 1. Márki Sándor r. tag: Az aradi temetőben. 2. Nagy Mór vendég: Költemény. 3. Hóry Béla r. tag: Elbeszélés. Felolvasza: Versényi Gy. 4. Zombori Andor vendég: Költemény. A felolvasó ülésre a közönséget szívesen látja a Társaság. Felolvasó ülés után zárt ülés tartatik, melyen minél nagyobb számban megjelenésre kéretnék a Társ. tagjai.

— Ki lesz a belügyminiszter?

Állítólag kitűnő forrásból úgy értesül a Föv. Tud., hogy a belügyministeri tárca új betöltése csakugyan szőnyegen forgó kérdést képez s napi tanácskozas tárgya a kabinet elnöke s több előkelő politikus között. Legutóbb Széll Kálmán miniszterelnök Csáky Albin gróf, Szilágyi Dezső és Horánszky Nándorral tárgyal az kérdésben Csáky gróf tárca vállalása elvi nehézségekbe ütközik s ezért a tanácskozasokban most már nem is mint miniszter jelölt veszi részt. A szabadelvű párt több vezérégyéniségének az a meggyőződése, hogy minae hivatalos czátolat dacára a legnagyobb valószínűség szerint mégis csak Szilágyi Dezső lesz a belügyminiszter. A mi értesülésünk azonban ugy szól, hogy a belügyi tárca betöltése már nem is kérdés, hanem befejezett dolog s az új belügyminiszter személye felett ez a bizalmas tanácskozas Horánszky Nándorban állapodott meg. Horánszky hajlandó is

átvenni a belügyi tárczát s Széll Kálmán is csak addig vár, míg a kuriai bíraskodás javaslata a Házban átme gy, a mikor is Horánszky Nándor azonnal ki fog nevezettni belügyminiszterré.

— Hirlapírók Hegedűs miniszterelnél. A vidéki hirlapírók országos szövetsége ma délután 4 órakor tisztelt Hegedűs Sándor miniszternél. A kolozsvári választmány részéről Kuszko István, az „Ellenzék” munkatársa vett részt a küldöttségben.

— Debreczeni Mártonról. Lapunk tegnapi száma egy érdekes tárca közlemény közlését kezdte meg Debreczeni Mártonról, kiroly ugyancsak Gyarmati Zsigáné kitűnő tollalából az Ellenzék 1892. január 22. száma is közölt ismét egy szép cikket. E tárcaiban is sok érdekes adalékokat mond el a jeles író a kiváló férfiúról. Közlebből az „Erdélyi Muzeum” is közölt Versényi György tollalából rendes történeti adalékokat Debreczeniről. Felemlítjük ezeket most azért, hogy az egyetem ifjuság figyelmét minden részletre felhívjuk. A kolozsvári tud. egyetem u. is Debreczeni Márton életrajza megírására 100 frt pályadíjat tűzött ki. A ki e pályázatban részt vesz, az keresse ki és használja fel a Mikó kéziratát. Megtálalhatja vagy az Erdélyi Muzeumban, vagy a családi levéltárban. E kéziratból a cenzura Vöröss Ferencz fényképész állítása szernt sokat kihuzott, így a „Klóvi csatában” Debreczeni életrajza megcsönkítva jelent meg. Szükségsé volna most tudni, hogy a kihuzott részek mit tartalmaztak? Emlekezet okáért azt is felemlítjük, hogy Miklós Péter gyérő-monostori ev. ref. pap volt az, a a ki Debreczenit a kolozsvári collegiumba hozta. E Miklós Péter, nagytudományú férfiú volt. Széppapja Várady Aurél dr. ügyvédnek. Adalékok után ezen a nyomon is lehet kutatni.

— Fellegvár szépítése. A kolozsvári szépitő egylet elnöksége Haller Károly dr. vezetése alatt tegnap d. u. 4 órakor helyszíni kirándulást tett a Fellegvár alá. A kirándulásban részt vett Czákó Lajos építész mérnök és Grünwald Mór festő. Szemügyre vették a fellegvári viskókat szépitési szempontból. Czákó Lajos építész kijelentette, hogy a házak közül egyelőre hármát fog ellátni homlokzattal, összele pedig egy negyediket, melynek műszaki szempontból tetszetőssé tétele több időt kívánt. Grünwald Mór kitűnő szoba festő kijelentette, hogy a mint e díszítési munkák elkészülnek, azonnal megfesti és pedig az egylet jótékony czélja iránti tekintetből díjtalanul. Az egylet elnöksége mindkét ajánlat tevőnek köszönetét fejezte ki. — Együttel elhatározta, hogy a Fellegvár oldalán levő házak tatarozása, vagy újak építése esetén a betervezett kéresek alkalmával a szépitő egylet is értesítse a hatóságot, hogy részint javaslatlalt, részint hozzájárulással minden tatarozásnál fedél javításnál, vagy új építésnél az egylet érvényesíthesse a szépeszeti szempontokra irányuló befolyását. Arra is felkéri a tanácsot, hogy a kerületi kapitánnyal szigoruan ellenőriztesse, hogy engedély nélkül sem építkezést sem tartozást a vityilló tulajdonosok ne eszközöljenek.

— A jégbiztosítás drágulása.

Közeledik az az idő, mikor a gazdának a jégverés veszedelme ellenében kell biztosítania termését. Erre való tekintettel az egész országot érdekli, hogy

indulata. — Azonban a gyermekkel szembe, sem irántam soha sem mutattam ki azt. — Dada állását szintén négy évig megelegedésemmel töltötte be és Rozamond szinte öt éves volt, midőn ez a rettenetes eset történt. Hogy minél kevesebb szóval éljek, elmondom, hogy egyszer Jozefint rajta kaptam, hogy általam szigoruan meghagyott szabályok ellen vétett. — Rendre utasítottam és ő szentelentül goromba volt. És én elősmerem, hogy bosszankodtam és tudtára adtam, hogy ilyen viselkedést nem tűrhetek, tehát még azon este menjen el a háztól. El is ment, de a gyermeket magával vitte.

Hunstantonné elhalgatott és Carlyon ur folytatta.

— Abban az időben nem voltam oda haza és ezáltal az asszony tizenkét órát nyert. Sürgönyöztek utánam és én rögtön haza mentem és a mint mondan Önnek, nem kiéltém a pénzt, sem a fíradást, hogy gyermeket feltaláljam. Nem akadtunk nyomára és nem hallottunk semmit — teljességgel semmit — csak ezelőtt két esztendővel tudtunk meg valamit.

Ekkor ismét a nővére felé fordult, azt mondvá.

— Szelina, leszel szíves folytatni?

Körülbelül két évvel ezelőtt, folytatá Hunstantonné — attól az asszonytól, Ledoux Jozefintől egy levelet kaptam — alig olvasható írás volt. látszott, hogy valaki az elgyengülés utolsó stádiumában írta. Kért, hogy menjek el hozzá, mert a gyermekről kíván velem beszélni.

A testvérem akkor külföldön volt, de én rögtön elmentem hozzá, London a keleti-külvárossának egy nyomorult síkatorában lakott. — Már haldoklott, midőn oda mentem és tényleg, eljövetelem után egy óra múlva meghalt.

— Azt monda nekem, hogy a kis leányt két okért lopta el — az egyik az volt, hogy

nák a neve és ő volt az, a ki a gyermeket ellopta. — Szelina, — folytáta Carlyon ur, a nővérehez fordulva, a ki mind ez ideig egy szót sem szólt, sőt nem is mozdult — te nálammal képesebb vagy a történetnek ezt a részét Bright urnak elbeszélni. Légy olyan szíves és tedd meg.

Hunstantonné kelletlen arczeal és tiltakozó modorban megigazitotta a kalapját és kirázta a selyem ruháját.

— Bright ur, ez egy nagyon kellemetlen tárgy előttem, — kezdé bágyadt közönyösséggel, amivel talán magas műveltségét és előkelőségét akarta mutatni, de a mit én közönyös érzékenységgeltem kiálthatatlannal bosszantónak találtam; — mert az igazat megvallva, a testvérem mindig hibázott engem ebben a dologban; sőt annyira ment, hogy azt mondta, hogy mindennek én voltam az oka. Ezen körülmények között reménylen, hogy ön és a testvére nem fogják tőlem rossz néven venni, ha a mennyire lehetséges, rövid leszek. —

— Szelina, térj a tárgyra — térj a tárgyra! — kiáltá Carlyon ur ingerülten.

Hunstantonné sóhajtott és engedelmesskedett.

— Tehát azzal kezdem, hogy a testvérem háztartásának a vezetését és gondját a felesége halálától kezdve, a mi első gyermekünk, az én Rozamond unokahugom születésekor történt — magamra vállaltam. — Egy olyan személy volt a házánál, a ki Carlyonnnak volt a szobaleánya; egy francia, asszony, a kit Ledoux Jozefinnak hívtak. — Ő mindig erős ragaszkodást mutatott a gyermek iránt és midőn a gyermek egy éves volt és az a dajka, a ki születésétől kezdve ápolta, eltávozott, Jozefin foglalta el annak a helyét.

— Lelkiismeretes pontossággal teljesítette és én meg voltam elégedve. — De volt neki egy nagy hibája, — a tigrisszerű heves

Ez volt minden, a mit végre mondani tudtam.

E szavakra a Carlyon ur arca elváltozott.

Az őszinte és igazi érzelem sötét pirja futott el. Felugrott és láttam, hogy nehézkes alakja reszkedett.

— Bright ur, — kiáltá — ön rosszul ítél meg engem! De nem csudálkozom rajta — sőt természetesen találom, azonban tény, hogy rosszul ítél meg. Ön azt gondolja, hogy én hagytam el a leányomat — egyetlen gyermekemet — hogy én engedtem elveszni és feltalálására nem tettem lépéseket? Ön téved. A hogy a nővérem tudja, én nem szüntem meg ötlet keresni és semmit sem hagytam el megtalálására, a mit a pénz és a detektívek ügyessége meg tudott tenni.

Midőn végre minden reménységgel felhagytam, azt kétségbe esésben tettem. Hallom, hogy ön hirdetséket küldött be a lapokba — de én azokat nem láttam! — Hogy történhetett az? — kérde Penelop.

— Mort azon időben, midőn a kegyed testvére az én kedves gyermekemet megtalálta, én már, amint mondan, csupa kétségbeesésben felhagytam a kereséssel. — Azon nap között, melyen a gyermekemet tölem ellopták és a mely napon ön megtalálta — folytáta felém fordulva — kilencz holnap tet el. Én januáriusban vesztettem el őt; ön októberben találta meg. Ez időre én elhagytam Angliát a nővéremmel együtt. És tegnap estig, midőn a kedves arcját meg láttam, nem reményltem, hogy a gyermekem életben van. Ön csudálkozik, hogy miképpen ösmertem fel ötlet leányomnak? Nézzén ide!

És még mindig reszkető kézzel egy kis tokot vett ki az oldal zsebéből és átnyújtotta nekem,

— Nézze, ez a leányom anyjának az arczekepe.

milyen lesz a jégbiztosítás díja, annál is inkább, mert a tavalyi nagy csapás igen nagy mértékben szaporította meg a jégbiztosítás híveinek számát. A jégbiztosítással foglalkozó vállalatok, melyek tudvalevően igen hosszú ideig tanácskoztak az ezidei jégdíjak megállapítása végett, most végre megállapodtak ez ügyben: hír szerint az idén sokkal drágább lesz a jégbiztosítás, a mennyiben a biztosító-társaságok a tavalyi nagy jégverés járása szerint egyes megyékre nézve az eddigi díjak másfélszeresét vagy kétszeresét állapították meg, sőt van olyan megye is, tul a Dunán, a hol az idén harmadfélserannyi lesz a jégbiztosítás ára, mint a múlt évben.

— **Nincs eső.** Az a kis eső, mely vasárnap délután hullott le, nagyon kevéssé áztatta meg a földet, úgy, hogy a kolozsvári határon levő legelők nagyon ritkák s a vetések is erősen meg fogják szenvedni az esőhiányt.

— **Koszoru megváltás.** Az id. Thoroczky Miklós gr. halála alkalmából koszoru megváltás ezimen özv. gr. Thoroczky Miklósné, gr. Thoroczky Miklós, br. Baich Ivánné, gr. Klebelsberg Vilmosné, Zeyk Danielné és gr. Bethlen Sándor 10—10 forint, Komáromy Andorné 5 frt, ösz. 65 forint kegyeskedik adományozni a „Kolozsvári Jótékony Nőegyletnek”, melyért az Egyesület elnöksége ezen az uton is köszönetet mond.

— **Bartók György utóda.** A szász-városi ref. egyházközségben már megindult a kandidálás a püspökké választott Bartók György dr. utódjának kijelölésére. Az egyházközségben, ahol eddig meglehetősen megőszölnek a választandó kálvák személyei illetőleg a vélemények, Szabolcsa Mihály temesvári és Jancsó Sándor nagyenyedi lelkészek a megüresedett állás komoly jelöltjei.

— **Kik akarnak katonák lenni?** A jövő iskolai év kezdetével a nagy-szebeni cs. és kir. hadapródiskola I. évfolyamába körülbelül 30—50 növendék lesz felvéve. A felsőbb évfolyamokba való felvétel az üresedésbe jött helyek számától függ. A felvételt egy reálisokla, gymnasium vagy polgári iskolának legalább „elégséges” eredményenyle végzett négy osztályához van kötve. A tanítói az atya állásától függ és törvényes vagy törvényesített gyermekekért 150, 80, illetőleg 12 forint tesz ki évente. A többi felvételi követelmény, valamint a kérelem mintája a cs. és kir. hadapródiskola jelöltjeinek felvételére vonatkozó szabályzat-ban (Seidel L. W. és fia cs. és kir. udvari könyvtáros) áll. Az összes minden hadapródiskolában kapott 20 kr-ért olvasható. A felvételi kérelemnek legkésőbb *augusztus hó 15-ig* a fennemelt hadapródiskolánál kell lenniük. — **Esőbe beérkezett vagy nem kellően felszerelt ágyak** nem fog tekintetbe vétetni.

— **10 éves találkozó.** Felkórem mindazon volt kollégákat, kikkel az 1889-iki évben a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetet végzik, hogy tett ígéretük szerint ez évi május 21-én a kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézethez összegyűlekezni észt megelőzőleg május 20-án a kolozsvári „Központi” szállodába találkozára megjelenni szíveskedjenek. Megbízatás folytán Puskás Jenő áll. gazdasági szaktanár Gyergyó-Alfaluban.

— **A városi csordák kihajtása.** A városi gazdasági bizottság tegnap kiszállt a taresára, hogy megállapítsa a városi csordák kihajtásának idejét. A bizottság a helyszíni szemle után abban állapodott meg, hogy

megboszulja magát, a miért elküldtem a ház-tól, a másik az volt, hogy ne váljék meg a gyerektől, akit nagyon szeretett. — Egy fél-re eső helyen rögtön lakást fogadott és míg a keresés folyt felfedezetlenül ott vonta meg magát. — Ekkor egy barátjához — egy földijéhez vitte a gyermeket és ott hagyta, azt ígérve, hogy hetenként bizonyos összeget fizet érte és én azt hiszem, hogy szándéka volt azt tenni. — Fizetett érte, míg a pénzéből ki nem fogyott, ami azonban csakhamar bekövetkezett, mert nem tudott helyet szerezni magának.

Azt állította, hogy ő nem szándékozott a gyermeket örökre elvenni tőlnék, csak bostu akart rajtam állani és megjeljeszteni. — Midőn a pénze elfogyott, elhatározta, hogy visszazadja a gyermeket és ezzel a szándék ment el a barátjához. — Nagy meglepetésre úgy találta, hogy az az asszony elhagyta a szomszédságot és a gyermeket magával vitte. Nem tudta a hollétét megtudni, de a házánál levő emberek azt hitték, hogy külföldre ment. — Mi csak azt tudjuk képzeli, hogy midőn a József által ígért havi fizetés megszűnt, az asszony elhatározta az által szabadítani meg magát a gyermektől, hogy azt elhagyja és aképen cselekedett.

Ismét mindnyájan hallgattunk. — Én nem a hallottak felett gondolkoztam; valóban éppen akkor alig tudtam, hogy azt hallottam. Csak a reggeli gondolatommal foglalkoztam. Milyen lesz a házunk, midőn annak a napsugarát elveszítjük?

Mielőtt közlünk valamelyik megtörte volna a csendet, egy hang jött kívülről — a Rozamond hangja. Az atyja megrettent. Reszketni láttam az ajkát és az arcát elhalványulni. A gyermekemért örölmten rajta. — Ők elvégezték a filegoria körül levő munkájukat, mert az üveges ajtó előtt hallottam léptek zaját a fövényen. — A következő pillanatban az üveges ajtó megnyílt és mind a ketten a szobában voltak.

(Folytatása következik.)

ugy a barom, mint a filléres csordák szombat-hajlassanak ki.

— **M. Vásharhelyi hírek.** Legnevezetesebb eseménye városunknak, mint levelezőnk írja, a Kossuth szobor felállításra, a melyet a szobor megalkotója, Köllő Miklós vezet. A munkát nagyon serényen foly, úgy hogy a szobor május 1-én készen fog állani. A leleplezés valószínűleg május 22-én lesz.

A tüzőltő egylet műszaki gyakorlatai e hó 23-án délután kezdődtek meg a tagok elég élénk részvétele mellett. Az egylet részt vesz az aug. hóban Brassóban tartandó országos szövetségi közgyűlésen és a tordai tüzőltő egylet jubiláris ünnepélyén.

A dalkör működését 2 évi szünet után újra megkezdette. Tagok szép számban jelentkeztek. Próba e hó 25-én kezdődött. Bizalommal nézünk a 30 éves multtal bíró, több versenyen kitüntetett Dalkör jövő működése elé, a melynek élén, Csizsér Olivér ügyvéd, mint elnök áll, karmestere pedig Gál Pál ifju, tehetséges zenetanár.

— **Forinyák távozása.** Forinyák tábornaszernagyától, a honvédség főparancsnokának adatlásától, a ki, mint mi jelentettük nyugalomba vonul, szombatban bucsuznak el alantaisai. A huesztisztelges vezetője: Csaszák tábornok lesz. Forinyák utódját illetőleg, mint értesülünk, újabb és végleges elhatározás történt és a honvédség adatlása nem Paarman Oszkár, hanem Bolla altábornagy lesz.

— **Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás történelmi bizottsága** a történelmi kiállításra vonatkozó bejelentési ikeket meglehangu felhívás kíséretében a napokban bocsátotta ki.

A Vaszary Kolos hercegeprimás Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minster, Lukács Béla kormánybiztos, gróf Széchenyi Béla történelmi bizottsági elnök és Szalay Imre muzeumi igazgató, végrehajtó bizottsági elnök aláírásaival ellátott felhívásban arra kéretnek a történelmi nevezetességű műtárgyak tulajdonosai, hogy bejelentéseiket f. május hó 15-ig a kiállítás kormánybiztosánál eszközölni szíveskedjenek. A legfelsőbb uralkodó ház tulajdonában levő műkincsek átengedését a bizottság 6 cs. és ap. kir. Felsőházánál küldöttségileg kérte és a mint ismeretes, ezen tárgyak átengedése legfelsőbb helyről kiltátsba is helyezettett.

— **Mibe kerül a biozyeli.** Az a kérdés, kinek: a gyárosnak-e, vagy a közönségnek? A gyárosnak a következő összegbe kerül:

A biozyeli acélz szerkezetek összes előállítás költsége	24 frt 90 kr.
összeállítás munkadíja	4 frt.
a gummi ára	3 frt 15 kr.
nyereg kerül	95
Együtt	33.00 frt.

Ezt eladja a gyár 200 frtért. E kétszáz frtból van vagy 30 frt haszna a gyárnak vagy száz frt a kereskedőnek. A többi pénz a versenyző „amatőröknek” s egyéb reklámra fizetik.

— **Luenger ur újabb kirohanása.** Ez a tisztelt ur egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy gyűlöletét a magyarok iránt kimutassa. Legújában az alsó ausztria tartománygyűlésen a következőket mondta:

Ausztria jogát a legnagyobb energiával meg kell védelmezni Magyarország ellen. A főnnálló és a tervezett kiegyezés a világ legnagyobb igazságtalansága. A kiegyezés nem egyéb békeszerződésnél, melyben Magyarország Ausztriával mint legyőzött féllel bának el és arra kényszeríti, hogy a kaudiumi iga alatt elvonuljon. Nem akarom, így folytatja Luenger, hogy mi Magyarország rovására éljünk, de azt sem akarom, hogy Magyarország a mi rovásunkra meggazdagodjék. A helyzet mindaddig nem fog megjavulni, a míg az Ausztia és Magyarország közt való viszonyt nem állandósítják, mert a Magyarországgal való kiegyezés eddig közönséges politikai üzérkedésnél nem volt egyéb. A kiegyezést ki kell valahára vennünk a politikai üzérkedésből. A magyarok majd beadják derekukat.

Bennünket mindig azzal ijesztgetnek, hogy az osztrák iparnak kára lesz, de Magyarország még nagyobb kárt fog vallani, mert mi bekezdhet listájával és ökreivel ha mi nem vagyunk. Mi osztrákok nem ijedünk meg.

Meg vagyok győződve, hogy Ausztia és Magyarország között soha sem fognak vámsorompót föllállítani. **Mielőtt ez megtörténik, masirozni fogunk.** Ha elég bátrak lettünk volna, már régen megadtuk volna a magyaroknak azt, a mi nekik dukál.

— **Jókai író-pavilonja.** Minkét, magyarokat különösen fog érdekelni s büszke örömmel fog eltölteni az a pavillon, amelyet Jókai Mór tervez a párisi világkiállításra. A legnagyobb magyar elbeszélő ki fogja állítani összes eredeti munkáit, s azoknak fordításait. Minden európai nyelv képviselve lesz abban a Jókai-pavillonban, csodálatára a magyar kultúrát elismerni nem akaróknak, büszkeségére minden magyar embernek.

— **A pörös tentamen.** Megirtuk, hogy Beteg Pál szekelyudvarhelyi könyvkiadó pört indított az akadémiá ellen, mert sajtó alá rendezte néhai Bolvai Farkas nagybíró matematikus „Tentamen juvenutum studio sam ein elementa matheseon introducendi,

műveit A keresettel egyidejűleg zárlatot kért a pörös tentamen eddig megjelent első kötetének összes példányaira, a Franklin-nyomdában kiszedett hasábkokra s öntvényekre. A budapesti törvényszék elrendelte a zárlatot. Az Akadémia a zárlat ellen a Táblához folyamodott. A Tábla első ízben formai okokból elutasította a fölfolyamodást. Ma újból a Tábla elé került az Akadémia föllebbezése, s a Tábla mai ülésében az első bíróság végzését megváltoztatta a zárlatot föloldotta és hatályon kívül helyezte. A Tábla indoka az, hogy az 1884. évi igazságügyminiszeri rendelet szerint a zárlatnak csak akkor van helye, ha a zárlatot kérő eredeti művel igazolja azt is, hogy joga van bírói védelemre, ezt pedig Beteg Pál nem igazolta.

— **Végzetes pisztolypárba.** Az ország egyetlen városában sincs talán annyi párba, mint Debreczenben. Alig mulik el hét, hogy párba já a történnék. Vasárnap ismét párba volt, melynek súlyos kimenetele lett. Deák Ferencz törvényszéki jegyző, vizsgálóbíróági segéd, pisztoly párbajt vívott Szöllőssy György negyedéves joghallgatóval. A párba súlyos feltételek mellett ment végbe. Kétszeri golyóváltás, 25 lépésnyi távolság, 5—5 lépés advance. A felek egy kert melletti tisztáson álltak ki. Az első lövésnél Deák fegyvere csütörtököt mondott, Szöllőssy nem talált. A második golyóváltásnál Deák nem talált, míg ellenben Szöllőssy fegyverének golyója ellenfele felső lábszárába, a combjábaa furódott. A sebesült törvényszéki jegyző állapota súlyos. A párbaaja okot inzuluss szorgaltatott.

— **Deák Ferencz prészása.** Mikor már Schmerling és miniszter társai is érezték, hogy politikájuk a csőd szélén van, Deták Ferencztől megkérdezte egy bécsi német ismerőse és tisztelője: Meddig tarthat még ez az állapot?

— Messziről kell kezdenem, hogy erre a kérdésre válaszolhassak. — Volt nekem valami birtokom, azon egy domb és a dombon egy régi prészház; vén rozoga épület; dűledezett, általában igen siralmas állapotban lévő. Mivel a birtokot el akartam adni, az új prészáz költségeit pedig szerettem volna megtakarítani, hát félkértem egy építőmestert, hogy vizsgálja meg a prészházat: össze lehet valamelyest tatarozni és ha igen: hát meddig bírhatja ki? Az építőmester megvizsgálta a dolgot és a mikor aztán kérdezősködtem fölöle, azt mondotta: „Hát összetatarozni össze lehet, és egy két vagy talán három esztendeig ki is bírhatja; de vihamnak nem szabad érnie.

A Schmerlingék prészázát 1866-ban aztán el is érte a vihar.

— **A méregkeverő komornyik.** Bécsből írják: A Borgiák korára emlékeztető rejtelmes és szenzációs esettel van dolga egy hét óta a bécsi rendőrségnek. Egy ducgazdag lengyel arisztokrata, Rilszky Vladimir lovag, a többszörös milliomos, a mult heten megjelent a rendőrségen s előadta, hogy őt a komornyikja meg akarta gyilkolni. A gonosztevő mérget kevert a lovag fekete kávéjába, de a halálra szánt milliomos az első kortyánl megérezte a mérég ízét s eldobta ajkától a voszedelmes csészét. A rendőrség és a büntető törvényszék energikus vizsgálatainak eredményét mindeztideig titkolják s csupán most — egy hét után — „Egy titokzatos eset” ezimen közölt néhány adatot a bécsi rendőrségi könyvtáros. — Ezek az adatok asszonyi kéz munkáját sejtetik a komornyik merényletében. Rilszky Vladimir lovag, a hatvanéves tőkepenzes, nemrég beleszeretett egy ifjú szépségű tizen-nyolcz éves leányba és feleségül vette. A fiatal asszony néhány hét előtt Nizzába ment s kísérelő magával vitte a gróf komororoykját, egy feltűnően csinos fiatal embert, a ki a plotyka szavajárása szerint, szerelme se volt a szép Rilszkyknének. Két hete van hogy az asszony és a komornyik visszatért Nizzából s Rilszkykné azóta naphosszat biciklizett. Kirándulásaiiban mindig a szép komornyik kísértte. A rendőrség első gyanuja erre a liberális házibaráttra esett s nyomban a lovag följelentése után el is rendelték letartóztatását. Bár a vizsgálat a rejtelmes esettel még nagyobb homályba igyekszik burkolni, Bécsben mindenütt arról beszélnek, hogy a komornyik a fiatal Rilszkykné felbujtására kevert mérget a gazdája fekete kávéjába. A szenzációs ügyben napok óta számos kihallgatás volt a rendőrségen és a büntető törvényszék vizsgálóbírája előtt.

— **A különböző nyelvek szókincse.** A statisztika, mely egyike a leglétezőbb foglalkozásoknak, gyakran igen érdekes dolgokkal gazdagítja az emberi tudást. Unalmassága dacára igen sokan szívesen töltik vele üres óráikat. Ezen statisztikusok egyike most kiszámította az egyes nyelvek szavainak számát. A számítás eredménye az, hogy az európai nyelvek között legnagyobb szókincessel az angol nyelv bír, melynek szavai főleg e században sokasodtak meg bámulatos módon. Jelenleg, a legújabb szótárak szerint az angol nyelvnek 260,000 szava van. Második helyen a német nyelv áll 80,000 szóval, aztán következnek az olasz 45,000 a francia 30,000 és a spanyol 20,000 szóval. A keleti nyelvek között az arabnak van a legnagyobb szókincse, jóval nagyobb, mint az angol. A kínaiaknak körülbelül 10,000 szótagegyük van, melyekből 49,000 szót lehet összeállítani. Igen szógazdag nyelv a tamil is, a dravidák nyelve, melyet most már csak India déli részében beszélnek s a számlálás eredménye szerint 67,642 szóból áll. A török nyelvben 22,430 szót számlált meg a statisztikus, a Hawaii szigetekben élő dialektusban 15,500 szót. Igen szegény a délafrikai kafferfőzsek nyelve 8000 szóval, az ausztráliai 2000 szóval.

— **A különböző nyelvek szókincse.**

A statisztika, mely egyike a leglétezőbb foglalkozásoknak, gyakran igen érdekes dolgokkal gazdagítja az emberi tudást. Unalmassága dacára igen sokan szívesen töltik vele üres óráikat. Ezen statisztikusok egyike most kiszámította az egyes nyelvek szavainak számát. A számítás eredménye az, hogy az európai nyelvek között legnagyobb szókincssel az angol nyelv bír, melynek szavai főleg e században sokasodtak meg bámulatos módon. Jelenleg, a legújabb szótárak szerint az angol nyelvnek 260,000 szava van. Második helyen a német nyelv áll 80,000 szóval, aztán következnek az olasz 45,000 a francia 30,000 és a spanyol 20,000 szóval. A keleti nyelvek között az arabnak van a legnagyobb szókincse, jóval nagyobb, mint az angol. A kínaiaknak körülbelül 10,000 szótagegyük van, melyekből 49,000 szót lehet összeállítani. Igen szógazdag nyelv a tamil is, a dravidák nyelve, melyet most már csak India déli részében beszélnek s a számlálás eredménye szerint 67,642 szóból áll. A török nyelvben 22,430 szót számlált meg a statisztikus, a Hawaii szigetekben élő dialektusban 15,500 szót. Igen szegény a délafrikai kafferfőzsek nyelve 8000 szóval, az ausztráliai 2000 szóval.

— **Jótékonyosság.**

A vörös kereszt egylet Kolozsvár városi választmánya által f. év április hó 8-án rendezett tea estély összes bevétele 1058 frt. 65 kr. volt, melyből levonva a kiadásokat, maradt tiszta jövedelem — az Erzsébet Mária kórház és az Erzsébet Királynő ágyalaptvány javára — 659 frt.

Felülfizettek, illetve jegyeiket megváltatták következő összegekkel:

Hegedűs Sándor m. kir. keresk. miniszter 50 frt, Márnegg Ede altábornagy 50 frt, Br. Wesselényi Miklósné 50 frt, Br. Wesselényi Istvánné 50 frt, Palkovits József altábornagy 40 frt, Dr. Czikmántori Ottó 30 frt, Gr. Bánffy György 25 frt, Gr. Schweinitz Gyuláné 25 frt, Gr. Teleky Lászlóné 25 frt, Br. Zeyk Józsefné 25 frt, Barscsay Domokos 25 frt, Trandafir Miklósné 25 frt, Dobál Antal 25 frt, Wuchetich Sándor 15 frt, Donogány Gergelyné 10 frt, Szvacsina Gézáné 10 frt, Fekete Gáborné 10 frt, Bölny József 10 frt, Deák Albert 10 frt, Péterffy Zsigmondné 6 frt, Dr. Benel János 6 frt, Gr. Kornis Berta 5 frt, Dávid Antalné 5 frt, Ugron Miklós 5 frt, Dr. Brandt Józsefné 5 frt, Dr. Turcsa János 5 frt, Öváry Kelemené 5 frt, Heinrich Józsa 5 frt, Stojaszavlevitsz Milos tábornok 5 frt, Gr. Mikes Zsigmond 5 frt, Gr. Teleki László 5 frt, Gróf Bethlen Bálint 5 frt, Br. Bánffy Endre 3 frt, Inczédy Sámuelné 2 frt, Deák Pálné 2 frt, Gróf Nemes Jánosné 2 frt, Csanádi Frigyes örnagy 1 frt, Gr. Logotetti Wladimir 1 frt, Elekcs Károlyné 1 frt, Jaskovits György örnagy 1 frt, Gr. Szécheny Miklósné 3 frt, Gr. Mikes Miklósné 2 frt, Gr. Kebelsberg Vilmosné 1 frt.

Buffetre adakoztak: Br. Bánffy Danielné, br. Jósika Josefín, br. Bánffy Albertné, gr. Böldy Györgyné. Bölny Józsefné 5—5 frtot. Br. Bánffy Zoltánné, br. Bánffy Ernőné, Barscsay Domokosné, gr. Bethlen Gergelyné, gr. Eszterházy Jánosné, Inczédy Sámuelné 3—3 frtot, Albach Gézáné, Aubin Károlyné, Brandt Józsefné, Biró Jánosné, Benigni Sámuelné, Csiky Viktorné, Deák Pálné, Gyárfás Benedekné, Jeney Viktorné, gróf Kornis Berta, Merza Izsákné, Merza Lajosné, dr. Nagy Józsefné, dr. Purjesz Zsigmondné, Trandafir Miklósné, Biró Pálné, dr. Farkas Gézáné, özv. Kapdehó A-né, br. Kemény Gézáné, báró Feilitzsch Arthurné, özv. Peille Istvánné, gr. Wass Attila, Szigethy Miklósné, Mihály Józsefné 2—2 forintot. Petrichovich Horváth Gáborné 1 frt 50 kr. Ákontz Károlyné, dr. Benel Jánosné, Benedek Ferenczné, Babos Sándorné, dr. Fischer Lajosné, Gámán Zsigmondné, Voith Manoné, Keresztessy Pálné, dr. Kiss Mórné, Meisner Józsefné, dr. Öváry Kelemené, Perl Józsefné, Somlyay Lászlóné, Szepessy Lajosné, Tamásy Péterné, Tamásy Bogdánné, Voith Miklósné, Dobál Antalné, Aszlán Lászlóné, dr. Vályi Gáborné, Szacsai Dénesné, Meskó Lukácsné, dr. Török Imréné, Ferenczy Zoltánné, Pisztor Mórné, dr. Engel Gáborné, dr. Udránszky Lászlóné, Szöcs Emánné, Geréb Mártonné, dr. Gámán Béláné, Czirjak Albertné, Hintz Györgyné, gr. Bethlen Gézáné, Apáthy Istvánné, dr. Szabó Dénesné, dr. Szentkirályi Ákosné, dr. Mihály Istvánné, özv. Patay Istvánné 1—1 frtot. Horváth Kálmánné, Szentgyörgyi Lajosné, Benke Ferenczné, 50—50 kr.

Ifj. Böldy Gergelyné 2 tál sonka, gr. Schweinitz Gyuláné 2 tál pástétom, br. Wesselényi Istvánné 2 tál pulyka galantin, dr. Weiss Józsefné 1 torta, Tauffer Adolfné 1 torta, Tauffer Józsefné 4 liter piros bor, Szatlmári Elekéné 1 torta, Nagy Gáborné 1 tál pulyka galantin, Péterffy Zsigáné 1 sonka, Kozma Ferenczné 1 torta, Somody Istvánné 4 üveg bor, Dávid Antalné bor, Papp Aronné 2 üveg rum, Somlyai László 2 üveg cognac, Kikaker Boldizsár 1 üveg cognac, Konya Sándor 1 üveg cognac, Szóki Miklós 1 üveg rum, Szele Márton cognac, Segesváry és társai 5 üveg bór, Tauszik Alajosné 4 üveg bor, Gergely Ferencz, 1 üveg rum, Rácz János 3 üveg bor, Nagy Gábor 5 üveg bor, Erdélyi pince egylet 10 üveg bor, Simon Ferencz 2 kalács, Hirschfeld Sándor cukor, tea sütemény stb., Fogvasztási adó bérlet 20 üveg bor, Szántó és Bognár 50 üveg Dréher sör, Fränkel Sándor 50 üveg Kőbányai részvénytárs. sör, Schreiber Gusztáv 25 üveg Pilseni sör, Eisenstein Manó 2 kosárka narancs.

A Vörös Kereszt Egylet kolozsvári választmánya kedves kötelességének ismeri a szíves felülfizetőknek és adakozóknak, úgy mint az estélyi rendező bizottságának, valamint a buffetben közreműködött és segédkezett t. urhölgyeknek s általában mindazon urhölgyeknek és uraknak, kik oly szívesek voltak közreműködésükkél az estély sikerét előmozdítani, ez utcz is leghalásabb köszönetet nyilvánítani. Ugyancsak elismerő köszönetet fejezi ki az „Ellenzék” és a „M. Polgár” t. szerkesztőinek, kik szíves készséggel adtak helyet lapjaikban, a tea estélyre vonatkozó közleményeknek.

A vörös kereszt egylet kolozsvári választm. nevében, Kolozsvárt, 1899. április, 18-án gr. Schweinitz Gyuláné elnökő, dr. Benel János titkár.

Bölny József, a kolozsvári Nemzeti Színház intendantsa, 50 frttal a „Jogász segélyző egyesület” alapító tagjai sorába lépett.

Gyászrovat.

Sz. Szöröcsy Gáspárné szül. Hatmannsdorfi Hatfaludi Irma életének 39-ik, boldog házasságának 19-ik évében rövid szenvedés után f. évi április hó 25-én reggel M.-Örményesen meghalt.

Csikszentmihályi Sándor Jánosné szül. Hatmannsdorfi Hatfaludi Elise életének 37, boldog házasságának 9-ik évében rövid szenvedés után f. évi április hó 19-én d. u. M.-Örményesen meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításait és sürgöny-levelei.)

Egy szocialista szabadlában.

Budapest, ápr. 27.

Szántó Kovács János hódmezővásárhelyi paraszt volt az első földmives szocialista martyr.

A hódmezővásárhelyi lázadásnak vezetője. E miatt öt évre ítélte a törvényszék.

A többi társai büntetésüket már kitöltötték, Szántó Kovács János büntetése azonban pár hét múlva jár le.

Szántó Kovács János tudvalevő, hogy a szegedi csillagbörtönbe van bezárva. A fogház igazgató multkor meg-

kérdezte Szántó Kovácsot, vajjon mit fog csinálni ha kiszabadul:

„Eleget pihenem öt évig, most dolgozni fogok.

Mit? kérdé az igazgató —

„Ezután is harcolni fogok a népfelszabadításért.”

Szánthó Kovács János nagyon megöszült a börtönben, s míg azelőtt makacskodott, most teljesen meghunyászkodott a fogház felügyelők előtt. A hódmezővásárhelyi szocialisták pénzt gyűjtöttek és vettek egy kis házat Szánthó Kovács Jánosnak.

Minisztertanács.

Budapest, ápril. 26.

Tegnap délután 5-től 7 óráig minisztertanács volt, a mely a folyó ügyekkel foglalkozott.

A pénzügyminiszter Olaszországban.

Budapest ápr. 26.

Lukács László pénzügyminiszter rövid ideig tartó üdülésre Olaszországba utazott.

Néppárti népgyűlések.

Budapest, ápril 27.

A néppárt a nyár folyamán ismét megkezdí actióját a vidéken. Pünkösdkor az ország különböző vidékein tartanak néppárti gyűléseket. A néppárt lehetőleg ki akarja használni a kuriai bíráskodásról szóló törvény által az ugynevezett kanzelparagraph után eszközölt korlátozást, a melyet mint a katolikus vallás ellen intézett sérelmet akarnak feltüntetni. Ily gyűlések eddig tervezve vannak Zalaberen, Szt.-Gotthádon, Galántán.

Országgyűlés.

Budapest, április 27.

A képviselőház mai ülésén vették tárgyalás alá a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot.

Az első szónok Molnár János volt a néppárt részéről, különösen a kanczel paragrafus ellen beszélt.

Hivatkozott arra, hogy 49-ben Haynau a katolikus papokat fűbe lövette, mert a szöszékről hirdették a függetlenségi kiáltványt.

Akkor az volt a kanczel paragrafus.

Ezután karjait kiterjesztve, a függetlenségi párt felé fordult s így szólt:

Önök tisztelt Kossuth-párt, önök követelték a kanczelszakaszokat.

Felünk szemben önök végzik a Haynau szerepét.

Perczekig tartó zaj és ellentmondás.

Molnár János után Mohay Károly beszélt a javaslat mellett.

Veszter Imre a paktumra való tekintettel mellette, de elődjá aggályait.

Hevesen kikel a katolikusok fanatizálása ellen.

Várossy Gyula szintén a kanczel paragrafus ellen beszélt, sürgeti az általános választási jogot.

Ő is abban a reményben van, hogy a kanczel szakaszokat kihagyják. Ebben a reményben a javaslatot elfogadjá.

Ezután a tárgyalást félbeszakították.

Ülés végén Horánszky Nándor a házszabály revízió bizottság előadója betérjesztette a javaslatot.

Első ízben lévén előadó, erősen megéljenéztek.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Kisküllővármegye alispánjától.

Sz. 7076—1899.

374. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatt álló vármegyénél évi 700 frt törzsfizetéssel és 100 frt lakpénzzel rendszeresített, a törvényhatóság 1899 évi költségvetésébe azonban a 126147—898 II. számú belügyminiszteri rendelet alapján évi 1000 frt törzsfizetéssel és 200 frt lakpénzzel beállított, jelenleg üresedésben lévő s rendes választás után betöltendő egyik járási szolgabírói állásra, valamint a szintén üresen álló s évi 500 frt törzsfizetéssel és 100 forint lakpénzzel javadalmazott és kinevezés után betöltendő egyik I. osztályú irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják, hogy a szolgabírói állásra nézve az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ában, az irnoki állásra vonatkozólag pedig az ugyanezen törvényezik 19. §-ában előírt minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat hozzam a további eljárás végett a folyó **1899. évi Május hó 15-ik napjáig** bezárólag annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Kis-Küllővármegye alispánja.

Dicsőszentmárton, 1899 évi április 19.

H. Gál Domokos
alispán.

Sz. 147—899.

378. 1—2.

Hirdetmény.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet főépítének, főkertész és segéd-kertész lakások vaspléh fedele megfestendő lévén, a munka teljesítésére vonatkozó zárt írásbeli s 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokat **f. évi május hó 6-ika déli 12 óráig** elfogadok. A megfestendő terület 2130 négyzetméter.

Kolozsvar, 1899 évi április hó 26-án.

Gazdasági tanintézet igazgatósága.

A nagy sinki járási főszolgabírótól.

Sz. 2824—99

377. 1—1

Pályázati hirdetmény.

Nagyküllővármegye Prázmár és Gerdály községekből csoportosított prázsmári körjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

A kör-községi jegyző javadalmazása:

1. Évi fizetés 400 frt.
2. Lakbér 50 frt.
3. Iroda átalány 40 frt.
4. Világítási átalány 10 frt.
5. Iroda helységért 25 frt.
6. Utazási átalány a körjegyzőségben 25 frt.
7. Posta küldöncz bérbe 20 frt és a magánmunkálatokért a megyei szabályrendeletben megállapított díjazás.

Pályázótól megkívánatik, hogy az államnyelven kívül még a német és román nyelvet értse.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. tcz. 6. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat folyó 1899. évi május hó 16-án délután 5 óráig annyiál is inkább hozzam adják be, mert az elkésre beérkezett folyamodványokat nem fogom figyelembe venni. A választás Prázmár község iroda helyiségében folyó 1899 évi Május hó 17-én fog megtartatni.

Nagysinken, 1899 évi április hó 20-án.

Imecs Jenő
főszolgabíró.

Sz. 431—1899.

376. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, — hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899 évi 1775. számú végzése folytán Dobál Antal ügyvéd által képviselt Poszner Károly Lajos és fia budapesti cég felperes részére Fráncz Sándor alperes ellen 236 forint követelés és járul erejéig elrendelt s az ugyanazon bíróságnak 544—99. sz. végzése folytán biztosítási végrehajtás folytán alperestől folyó év január hó 27-én felülfoglalt és 3881 ftra becsült ingóságokra, a helyi-városi kir. járásbíró VI. 141—899. számú végzésével az árverés elrendeltvén, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, — a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna az árverésnek alperes lakásán Különhorst-utca 53a sz. alatt leendő megtartásu határidőül 1899 évi május hó 12. napján d. e. 10 órája tűztetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, zongora, vascsapa, kocsik, lovak, italmentek, serfőjtéshez való különféle gép a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az elővirezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttel írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár főösslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvar, 1899 évi április hó 21. napján.

Ligeti József,
kir. bír. végrehajtó.

Egy jó karban levő

379. 1—3.

Seifert-féle forgató billiárd és egy ugyanolyan Carambol-asztal

jutányos árban megvehető.

Czim Munkátsy Zsigmond Gy. Fehérvárt.

227 899.

375. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári városi kir. járásbírósnak 1898. évi ep. IV. 360. számú végzése folytán Dobál Antal ügyvéd által képviselt Duchony J. utóda cég felperes részére özv. dr. Tiska Francz né alperes ellen 55 forint 50 kr. követelés és járulakai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől folyó év Január hó 28. napján lefoglalt 833 frt 70 krra becsült ingóságokra, a fenti kir. járásbíró VI. 172—1899 számú végzésével a további eljárás elrendeltvén, annak az alap és felt foglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek alperes lakásán, — Belkány utca 26. szám alatt — leendő megtartásu határidőül 1899. évi május hó 8. napján d. e. 10 órája tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett — szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az elővirezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert — különben csak a vételár főösslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvar, 1899 április hó 21. napján.

Ligeti József,
kir. bírósági végrehajtó.

UJ BORÜZLET.

A gróf Rhédey féle palotában vendém kényelmére borüzletet nyitottam és megrendelésre gyorsan házhoz szállítok:

- Sauvignon gróf Teleki Domokos ezelnai termése 0.7 lit. f. 1.50.
Sauvignon gr. Teleki László Gyula krakkói termése 0.7 lit. f. 12.0.
Som bor Konez Albert magyar igeni termése 0.7 lit. f. 1.—
Kittünö Rizling mezővárosi 0.7 lit. f. 0.70.
Kittünö Leányka hegyaljai 0.7 lit. f. 0.70.
Carbenet báró Horváth Ödön termése 0.7 lit. f. 1.20.
Carbenet gróf Teleki László Gyula termése 0.7 lit. f. 1.—
Pecsenye bor gróf Teleki László Gyula termése egy lit. f. 0.80.
Kittünö I. osztályu szinbor egy liter f. 0.50.
Kittünö Magyar igeni szinbor egy liter f. 0.46.
Ráczmücs friss csapolásu egy liter f. 0.50.

Több fajta hazai és külföldi pezsgő borok!!

Szíves pártfogást kér

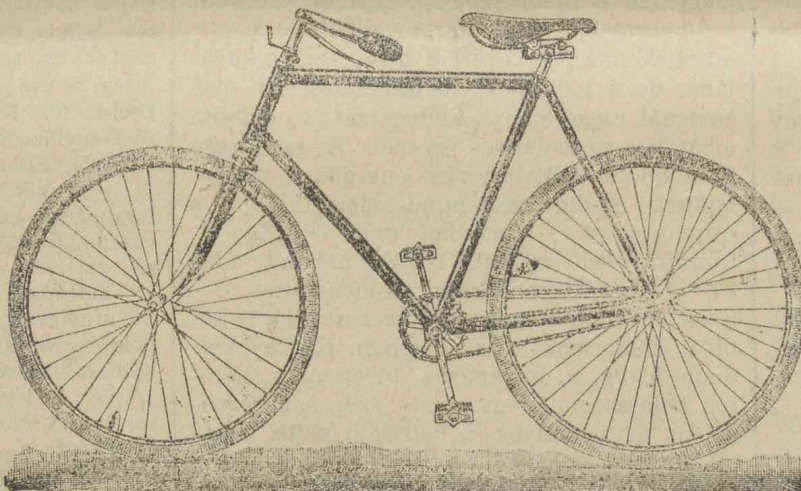
368. 3—0

Walton Eduárd
Jókai u. 2.

Telefon szám 419.

Telefon 412.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

A nagybecsű vendőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem. Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség belesé figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandó, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mellírozva, nickellírozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden é szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további belesé pártfogását kéri

308. 9—00

míg meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélyszerű újításokkal ellátott **KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT**; különösen az angol fegyvergyár készítményeit, — felülmúl minden képzeletet, úgy csínosság, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfőbbmal angol azelőlt készült kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésel, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frttól, és az angol B. S. A. láncnélkülieket 180 200 frttól adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalok: az igen t. vendőmet, úgy hölgyek mint urak: saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolámban díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes kerékpárok részei, azok teljes felszerelése, sokféle acéltílen lámpák, Ca-cium Carbide t. kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső köpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becsérem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktártartok Singer, Csáládi, Mádium, Titania, Minerva, Gritzner kis és nagy körhajtós, Howe, Cilinder, Viktoria himző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsű vendőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem. Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség belesé figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandó, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mellírozva, nickellírozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden é szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további belesé pártfogását kéri

308. 9—00

Bernáth E. Sándor
varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvar, vashidnál.

GROSZ FRIGYES

az erdélyi részék legnagyobb varrógép- és kerékpár gyári raktára
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.
NAGYVÁRAD, KOLOZSVÁR, BESZTERECZE,
Bazár-szoros. Főtér. Fa-utca.

Csakis elsőrangú és elismert minőségű gyártmányok!!

125 forinttól 300 forintig.

Raktáron: „Adria“ kittünö magyar, „Peugeot“ világhírű francia gyártmány, „Beaston“ legjobb és legelőcsébb angol gyártmány, „Nuricum“ legmodernebb láncnélküli, „La Mascotte“ legfinomabb uti félversenygép, „Schladitz“ elsőrangú német gyártmány, „Patria“ szintén elsőrendű német gyártmány, „Champion“ kittünö luksuszgép.

Két évi jótállás. Első idényben mindennemű javítás ingyen.

Nagy gyári raktár mindenféle angol és német kerékpár felszerelési cikkekben.

Kittünö minőségű „Acetylen“ lámpák teljes jótállás mellett.

362 6—0

Első minőségű „Calcium Carbide“ nagyobb és zsebben hordozható kisebb dobozokban.

Nagy mechanikai műhelyemben átalakítások és javítások gyorsan és pontosan eszközöltnak.

„Continental“ gummi, légtömők és köpönyegek s egyéb cikkek erdélyrészi és biharmegyei vezérképviselősege.

Kényelmes részletfizetési feltételek.

M. A. V. hivatalnokok és állami tisztviselők, valamint egyletek tagjai tetemes árengedményt élveznek.

Kerékpár Iskolám 2 frtos tandíj mellett a „Torna vividá“ ban szép időben az e czélra legalkalmasabb 600 méteres árnyas kerthelyiségében esős időben a Tornavivida nagytermében rendelkezésre áll.